

Rodinná mediace – cesta ke slušnému rozvodu

Milí rodiče,

možná nyní prožíváte těžké období, ve kterém se ve Vás střídají pocity zklamání a hořkosti, smutku a beznaděje, ale i odhodlání nekompromisně zúčtovat s Vaším partnerem. Možná jste ještě nedávno žili docela spokojeně spolu a teď v něm vidíte příčinu všech těžkostí a v žádném případě nehodláte nic odpouštět. Možná, že vidíte řešení již jen v rozchodu.

Jistě uvažujete i o Vašem dítěti. Nikoliv již spolu, ale každý zvlášť. A každý jinak, i když možná stejně. Stejně v tom smyslu, že možná oba očekáváte a předpokládáte, že teď již rodina budete jen Vy a „Vaše“ dítě, nikoliv také „on“ či „ona“. „Děti se s tím už nějak vyrovnají“, myslíte si asi a máte pravdu, vyrovnají, či spíše budou muset se vyrovnat.

Než však zahájíte soudní řízení, které může být i velmi dlouhé a několikaleté a po všech stránkách vyčerpávající, zkuste se zamyslet, zda by nebylo možné jiné řešení. Vždyť od soudu můžete jít poražení všichni – Vy rodiče i Vaše děti. Rozchod, definitivně stvrzený třeba i rozvodovým rozsudkem, se však může stát přijatelnějším, pokud překonáte nepřátelství a pokusíte se s druhým rodičem dohodnout o budoucí podobě Vašich vzájemných vztahů a především o potřebách Vašeho dítěte. Vaše vzájemná dohoda o čemkoliv je teď možná velmi nesnadná, a proto Vám nabízíme pomoc.

Rodinná mediace je metoda rychlého a kultivovaného mimosoudního řešení konfliktů a sporů za asistence třetí neutrální strany - mediátora, který vede jednání sporných stran tak, aby mohly vytvořit vzájemně přijatelnou dohodu. Jedná se o neformální proces řešení konfliktu, ve kterém jsou obě strany přítomny dobrovolně.

Mediátor je profesionál v oblasti efektivního vyjednávání, který řídí proces mediace a může Vám pomoci soustředit se na podstatné záležitosti Vašeho budoucího života i života Vašich dětí a oprostít se od vyvolávání či prohlubování nepřátelství. Pro uchování své neutrality není mediátor ve sporu nikterak zájmově nebo mocensky angažován, tj. není Vaším obhájcem ani poradcem, nerozhoduje o Vaší případné vině či nevině. Jeho role spočívá v profesionálním vedení procesu a Vaší oboustranné podpoře tak, aby jste našli konstruktivní řešení a překonali sporné otázky v průběhu diskuse.

Úkolem mediátora je zprostředkovat mezi Vámi oboustrannou výměnu informací, které jste možná doposud vzájemně nevnímaly či si je nemohly z nejrůznějších důvodů sdělit. Dále napomáhá v definování společných a rozdílných zájmů a na základě toho Vám může usnadnit nalezení oboustranně přijatelných řešení ve všech předmětech jednání.

Mediátor není Vaším soudcem, ani psychoanalytikem nebo terapeutem. Je však připraven Vás provázet po současné kostrbaté cestě Vašich životů a dovést Vás k cíli. Tam, kde se sice rozejdete, avšak i nadále budete moci společně držet ochranou ruku nad svým dítětem.

Přemýšlejte o tom, protože Vaše děti si to zaslouží a potřebují Vás stále oba.

(Převzato z Rodinná mediace, Asociace mediátorů ČR, 2003)

Jak taková mediace vypadá

Mediační sezení probíhá minimálně dvě a maximálně tři hodiny a ve složitějších případech je zapotřebí v průměru šesti až osmi takovýchto sezení. Vzhledem k principu dobrovolnosti máte možnost kdykoliv mediaci ukončit.

V přípravné fázi mediačního procesu jsou stranám vysvětleny principy a výhody mediace, tak aby měli všechny potřebné informace, které potřebují k rozhodnutí mediaci podstoupit nebo ji odmítnout. Většinou se tak děje po telefonu a jen ojediněle formou osobního setkání. Někdy se na mediátory obrátí jen jedna ze stran a potřebuje pomoc při přesvědčování druhé strany k tomu, aby se mediace zúčastnila. V tom případě kontaktujeme sami druhou stranu.

Po souhlasu obou stran s mediací je domluven termín, výše honoráře a místo prvního společného mediačního sezení.

Při zahájení vlastního mediačního procesu mediátoři strany přivítají, vysvětlí postup mediačního jednání, úlohu mediátorů a získají souhlas stran se základními pravidly jednání. Poté dostane, dle zásad mediace, první prostor ta strana, která o mediaci požádala jako první. Pak mediátoři naslouchají druhé straně. Cílem této fáze je shromáždit informace, orientovat se v tom jak strany situaci vidí a prožívají, co potřebují, co a jak moc je pro ně důležité. Na základě společných a odlišných zájmů stran určí mediátoři program jednání. Cílem další fáze je pomoci každé ze sporných stran pochopit, jak vnímá situaci ve vybraném bodě jednání druhá strana, ověřit si, zda rozumí a chápou zájem a pocity toho druhého.

V dalším kroku pomáhají mediátoři stranám hledat možná řešení, v jednotlivých bodech jednání, tak aby byla přijatelná pro obě strany. Shrnou to, na čem se strany dohodly a sepíší se stranami dohodu, která je vyvážená, konkrétní, reálná, časově vymezená, dosažitelná a měřitelná. Strany a mediátoři pak dohodu podepíší. V případě, že mediační jednání bude pokračovat je součástí dílčí dohody datum, čas a předmět jednání dalšího mediačního setkání.

Výhody mediace

Oproti soudnímu řízení přináší mediace několik nesporných výhod.

	mediace	soudní spor
dobrovolná účast stran	ano	ne
soukromí a záruka uchování důvěrných informací	ano	ne
kontrola nad procesem řešení sporu a jeho výsledkem	ano	ne
pochopení druhé strany a sami být pochopeni ve vnímání a prožívání dané situace	ano	ne
ujasnění si potřeb, očekávání a zájmů svých i druhé strany	ano	ne
snížení napětí a zlepšení vzájemných vztahů a navzdory dočasným sporům uchování a zkvalitnění prostoru pro případnou budoucí spolupráci	ano	ne
minimalizace finančních výdajů	ano	ne
jednání v neformálním a bezpečném prostředí	ano	ne
možnost i nadále (po rozvodu) rozhodovat o věcech, které se týkají dětí	ano	ne
širší rozsah možností a voleb v porozvodovém uspořádání výchovy dětí a styku s nimi	ano	ne
možnost flexibilního uspořádání různých činností a programů tak, jak to vyžadují měnící se potřeby rodiny a dětí	ano	ne
minimum státního vměšování se do rodinného života	ano	ne

Zkušenosti ukazují, že mediační proces umožňuje stranám přicházet s výrazně více efektivními a kreativními řešeními dané situace než jiná řešení konfliktu, např. soud. V 70-80% mediováných případů je dosaženo výsledné, pro všechny zúčastněné strany, přijatelné dohody. Protože na dohodě pracovaly obě strany za pomoci vyškoleného odborníka – mediátora, je dohoda reálná, věcná, perspektivní a odráží možnosti a přání obou stran.

Oblasti rodinné mediace

Před rozvodem, při rozvodu, po rozvodu

- Podle jakých pravidel budou rodiče vychovávat děti a jak se budou podílet na naplňování jejich potřeb
- Kdo kde bude bydlet – změna bydliště, zrušení užívacího práva apod.)
- Rozdělení společného jmění

Mezigenerační vztahy

- Pravidla soužití mezi dospívajícími dětmi a rodiči
- Vícegenerační soužití

Nedorozumění v rodinném soužití

- Budoucnost dětí, co a kde budou studovat
- Kdo a jak bude pečovat o rodiče a prarodiče
- Péče o nemocného člena rodiny
- Partnerské soužití

Majetkové záležitosti

- Dědictví
- Restituce
- Spoluvlastnictví nemovitostí
- Rodinné firmy
- Zúžení společného jmění manželů
- Správa majetku dítěte
- Půjčky a závazky v rámci rodiny

Mediace není všelékem a v některých případech není vhodná. Obnáší svůj vlastní soubor problémů a neřeší problémy jakoby mávnutím kouzelného proutku. Nicméně představuje slibný a racionální prostředek řešení konfliktů v různých oblastech lidského konání.